

Priority pro financování 2021–2027

Evropská komise určila pět cílů, na které poputují prostředky z evropských fondů v období 2021–2027. V jejich návaznosti ČR zpracovává priority pro financování s ohledem na své potřeby rozvoje a strategické dokumenty.

Politické cíle EU

Inteligentnější Evropa (PC1)

- Výzkum a inovace
- Digitalizace
- Malé a střední podniky
- Technologie

Zelenější Evropa (PC2)

- Energetická účinnost
- Obnovitelné zdroje
- Přizpůsobení se klimatu
- Ochrana životního prostředí

Propojenější Evropa (PC3)

- Doprava
- Vysokorychlostní internet
- Mobilita

Sociálnější Evropa (PC4)

- Vzdělávání a zaměstnanost
- Sociální začlenování
- Zdravotnictví

Evropa bližší občanům (PC5)

- Cestovní ruch
- Kulturní a přírodní dědictví
- Veřejná prostranství
- Rozvoj obcí pomocí místních iniciativ

Priority ČR

Stanoveny na základě strategie Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020.

Rozvoj založený na inovacích a uplatnění technologií

Nízkouhlíková ekonomika a odpovědné využívání zdrojů

Dostupnost a mobilita

Vzdělaná společnost a lidský kapitál

Udržitelný rozvoj území

Priority schválené vládou ČR budou promítnuty do **Dohody o partnerství** a návrhu **operačních programů**.

Návrh pravidel Evropské komise mající vliv na určení priorit ČR

Nepodporované priority Evropské komise

Evropská komise navrhuje z fondů EU nepodporovat některé oblasti.

Priority navržené pro členský stát v procesu přípravy Evropského semestru

Evropská komise členským státům navrhuje, co by z fondů EU naopak podporovat měly.

Povinné procentuální limity na fondy

Evropská komise stanovuje povinné podíly financování z fondů (EFRR, ESF+, FS), což do velké míry předurčuje, kolik bude ČR alokovat na své priority v jednotlivých fondech.

Povinné procentuální limity na koncentraci priorit uvnitř fondů

Evropská komise stanovuje rozsah, kolik daný stát má financovat z EFRR a ESF+. Jde o tzv. tematickou koncentraci, tj. určení předem stanoveného balíčku prostředků na vybrané cíle (pro případ EFRR jde o první dva politické cíle EU ve výši 75 % celého EFRR; pro ESF+ jde např. o 25 % rozpočtu na oblast sociálního začleňování).

Povinné odvody do jiných nástrojů

Evropská komise navrhuje povinné odvody z fondů EU do jiných nástrojů, např. do Nástroje pro propojení Evropy – CEF (Connecting Europe Facility).

Pozice České republiky k návrhu legislativy fondů EU pro období 2021–2027

Evropská komise vydala během května a června 2018 návrh legislativy pro čerpání z evropských fondů v období 2021–2027. Na začátku září schválil vládní Výbor pro EU Rámcovou pozici ČR, ve které jsou určeny oblasti, o které ČR bude usilovat. Jedná se primárně o tyto vyjednávací pozice:

1. Finanční podmínky

- zachování pravidla n+3
- vyšší míra evropského předfinancování
- nižší míra národního spolufinancování
- dobrovolné zjednodušené vykazování výdajů
- odmítnutí povinných převodů finančních prostředků mimo kohezní fondy

2. Flexibilita

- větší možnost přesunu prostředků mezi programy (v rámci realizace)
- volnější tematická koncentrace
- Dohoda o partnerství jako zastřešující a živý dokument
- méně striktní, časově ohraničené a méně svazující základní podmínky

3. Zjednodušení

- méně auditů a kontrol
- eliminovat přeregulaci a snižovat administrativní zátěž
- splnění základních podmínek do určitého termínu

Přehled fondů a rozpočet pro ČR na období 2021–2027

Stávající fondy:

FS

Fond soudržnosti

EFRR

Evropský fond pro regionální rozvoj

ESF+*

Evropský sociální fond Plus

ENRF

Evropský námořní a rybářský fond

Nové fondy:

AMIF

Azylový a migrační fond

BMVI

Nástroj pro správu hranic a víza

ISF

Fond pro vnitřní bezpečnost

17,8 miliard EUR

může ČR investovat v období 2021–2027

*ESF+ je fond pro období 2021–2027, který vychází ze současného ESF.

Návrh ČR na změnu pravidel legislativy předložené Evropskou komisí

Návrhy k obecnému nařízení pro všechny fondy

Flexibilita

Větší možnost přesunu prostředků

ČR bude usilovat o to, aby mohla přesouvat prostředky bez souhlasu Evropské komise, a to mezi prioritními osami z 5 % až do výše 20 % a z 3 % až na 15 % na program. Dále se ČR bude snažit o navýšení limitu pro přesun prostředků mezi fondy z navrhovaných 5 % až na 15 % bez nutnosti potvrzení ze strany Evropské komise.

Dohoda o partnerství jako živý dokument

Dohoda o partnerství je strategický dokument, který zajišťuje čerpání z evropských fondů v ČR. V současném období se pravidelně aktualizuje, aby odpovídal aktuálním potřebám. Návrh legislativy však s aktualizacemi pro příští období nepočítá, s čímž ČR nesouhlasí.

Využití fondů pro potřeby ČR

Evropská komise striktně určuje pravidla pro směřování prostředků do určitých oblastí. ČR se bude zasazovat o větší flexibilitu pro přidělování prostředků na oblasti podle svých potřeb a potřeb svých regionů.

Finanční podmínky

Pravidlo N+3

Evropská komise navrhuje zkrácení doby na využití přidělených peněz o rok, tj. musí být vyčerpány do dvou let od roku, na který byly určeny. ČR prosazuje zachování současné tříleté lhůty – ta by měla umožnit bezproblémovost čerpání a dostatek času na výběr a realizaci kvalitních projektů.

Vyšší zálohy za strany Evropské komise

Návrh počítá se snížením předběžného financování ze současných 2-3 % na 0,5 %. Tento návrh by přinesl neúměrnou zátěž pro státní rozpočet na začátku období a mohl by znamenat nedostatek prostředků pro realizaci kvalitních projektů.

Nižší míra spolufinancování ze strany ČR

Financování projektů z rozpočtu EU by dle návrhu mělo být sníženo ze současných 50 % - 85 % (podle kategorie regionu a fondu) na 40 % - 70 %. Tato úprava by přinesla větší tlak na národní zdroje.

Zjednodušení

Méně kontrol a auditů

V současném období probíhá i několik kontrol a auditů jednoho projektu, které se často překrývají, s rozdílnými závěry. Česká republika prosazuje princip jednotného auditu a proporcionality.

Předcházet přeregulaci

Příliš mnoho pravidel jak pro fondy, tak pro nastavení operačních programů, zatěžuje implementační strukturu i příjemce. ČR bude usilovat o další zjednodušení, které pomůže dosáhnout větší efektivity a snížení administrativní zátěže.

Zachování certifikačního orgánu a Národního orgánu pro koordinaci

Certifikační orgán je významnou složkou ve finančním systému oběhu prostředků, v ČR funguje již od roku 2004. Cílem ČR je, aby zůstal zařazen mezi programové orgány. Mezi tyto orgány by podle ČR měl zůstat také osvědčený Národní orgán pro koordinaci, který již dvě programové období zajišťuje čerpání v ČR a je zodpovědný za jednání s Evropskou komisí.

Časové omezení základních podmínek

Termín pro splnění základních podmínek by měl být stanoven na tři roky po zahájení programového období obdobně, jako tomu bylo v minulém období. ČR navrhuje, aby nedocházelo k jejich kontinuálnímu sledování a kontrole, a tím nedocházelo k jejich zpřísnění a státy nebyly vystavovány riziku pozastavení prostředků kdykoli během období.

Návrhy pro vybrané fondy

EFRR

Flexibilní podpora podnikání

ČR se bude zasazovat o to, aby mohly být podporovány všechny podniky včetně těch velkých v oblastech, u kterých je jasný společenský přínos (např. vysokorychlostní internet, energetické úspory, hromadná doprava, podpora alternativních pohonů, infrastruktura).

EFRR + ESF+ + FS

Podpora veřejné správy pro občany

Před veřejnou správou nejen ČR v současné době stojí nové výzvy např. v podobě digitalizace. Veřejná správa je navíc nutnou podmínkou pro správné fungování řady oblastí, které přináší lepší služby občanům ČR. Vybrané prvky v oblasti veřejné správy by tak měly být zahrnuty do podpory z fondů EU.

EFRR

Dobrovolné zjednodušené vykazování

Česká republika podporuje zjednodušené vykazování u projektů do 200 tis. EUR, jehož použití by určoval řídicí orgán dle pro to vhodných oblastí namísto jeho povinného používání.

Bezpečnost, migrace, hranice a obrana

AMIF, ISF a BMVI jsou novou součástí politiky soudržnosti

- Větší flexibilita při tvorbě programu a rozšíření financovatelných položek (AMIF)
- Neomezování národních programů dodatečnými povinnostmi (ISF a BMVI)
- Odstranění limitů na pořízení vybavení, zařízení a prostředků (ISF)

Harmonogram přípravy pravidel a Dohody o partnerství (DoP):

Intenzivní formální i neformální vyjednávání